

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNIN)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalca in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DUHOVNIKI O PROPAGANDI VATIKANA

V št. 4 Biltena Inicijativnega sekretariata duhovnikov članov Osvobodilne fronte Slovenije je bil pod naslovom "Omne mendacium a diabolo est" priobčen sledeči članek:

Kakor v času prve krščanske vojne proti Sovjetski zvezi, tako tudi danes uporabljata protiljudski element v Cerкви ista sredstva in protisovjetski kampanji, čeprav je danes v svetu z ozirom na največji doprinos Sovjetske zveze v zmagi nad fašizmom položaj te sile vsem poštenim ljudem dobro poznan. Kako prilikava je bila pred vojno propaganda proti Sovjetski zvezi, vidimo danes, ko je slehernemu delovnemu in napredno mislečemu človeku jasno, da so prednosti socialističnega gospodarstva nad kapitalističnim neizmerne in v praksi dokazane. V protikomunističnem katekizmu (knjižice 90—1937) najdemo takšne naslove: "Torej je boljševisko gospodarstvo popolnoma na tleh? Popolnoma . . . Pisma, kolikor jih je moglo na skrivnem čez mejo, pripovedujejo strašne reči o lakoti na Ruskem. Šest milijonov je delavcev, ki so sužnji, kakršnih tudi stari vek ni poznal . . . ako ne izvrši naloženega dela, ne dobi hrane in mora od lakote umreti."

Po vojni še takšna propaganda na enak način nadaljuje. Vzemimo le najnovejša poročila radia Vatikan: "Na shodu bezgimov iz baltičkih držav so ugotovili, da je en milijon, to je 15% vsega prebivalstva na prisilnem delu . . . Sovjetske oblasti so pričele gonjo, da docela izbrisejo z zemlje ta rod. Na tisoče jih je umrlo zaradi težkega dela, lakote in mraza. Po poročilih internacionalnega duhovniškega tiska je med 700 duhovniki, ki so jih Sovjeti izgnali iz Poljske . . . Ukrajinski begunci, ki so zbežali v zapadno Nemčijo, poročajo o strašnih razmerah v Ukrajini. Vse duhovnike so prepeljali na vzhod."

Ne bomo na tem mestu obravnavali delovanje cerkve v Sovjetski zvezi, ki je bila v carski Rusiji le orodje carskega absolutizma in je šele sedaj v Sovjetski zvezi po zakonu ločitve cerkve od države svobodno zaživela.

Radijska postaja Vatikan pa ne poroča lažno samo od Sovjetske zveze, ampak si je zadala nalogo, da širi neresnične vesti o gospodarskem, političnem in verskem položaju v državah ljudske demokracije. Tako smo slišali v slovenski oddaji vatikanske radijske postaje dne 3. marca 1949 sledečo vest: "Iz Romunije poročajo, da so prepovedali cerkvene obrede." Mi pa vemo, da je izvolitvi novega patriarha Justiniana prisostvoval celotni Prezidij velikega nacionalnega sobranja, minister kulta, ljudski poslanci, diplomatski zbor itd. Nato se je vršil javni obhod po ulicah v saborno cerkev. Ali potem ni očitna laž radia Vatikan o prepovedi cerkvenih obredov? Takšna lažna poročila oddaja radio Vatikan tudi o razmerah v državah ljudske demokracije, kjer žive katoliški verniki, kakor na primer o Madžarski, Češkoslovaški, Poljsi in Jugoslaviji.

Tako je na primer poročal radio Vatikan med drugim tudi tole iz Ljudske republike Slovenije: "Iz zanesljivih virov prihajajo vesti o strašnem stanju katoliške cerkve na Slovenskem. Zdi se, da se polagoma uresničuje neobjavljeni del petletke in sicer izkoreninjenje katoliške vere v Jugoslaviji. Na papirju je sicer svoboda zajamčena . . . Zvonjenje, ki je tako ubrano odmevalo po vseh krajih Slovenije, je omejeno, nekod pa celo prepovedano. Znamjenja in križi so izginili . . ."

Glede prepovedi zvonjenja naj navedemo samo to, kar bi moralo zavezati usta poročevalcu vatikanske postaje. Ob istem času, ko en cerkveni forum v inozemstvu govori o prepovedi zvonjenja, naroča svobodno drugi cerkveni forum v Ljudski republiki Sloveniji ob priliki smrti lavantskega škofa dr. Ivana Tomažiča zvonjenje. V sporočilih škofovskega ordinariata v Mariboru z dne 28. februarja 1949 piše: "Gospodje dušni pastirji se naprošajo: 1. da naročijo brž po prejemu tega obvestila ob primernem času najmanj pol ure v treh presledkih zvonjenje z največjim zvonom v župni cerkvi in če je mogoče tudi pri podružnicah . . . 2. da odredijo na dan pogreba med 11. in 12. uro polurno zvonjenje."

(Konec jutri)

Gospodarski položaj tržaških Slovencev

Ko je ženitovanje trajalo 4 dni

Tržaški zgodovinar Kandler piše v svoji knjigi "Notizie storiche di Trieste," da je tržaška okolica v stoletjih pred njim toliko pridelovala, da je mogla preživljati ne le samo sebe, ampak poleg tega tudi mesto samo. Od kmetijskih pridelkov našteva predvsem obilje vina, olja in sadja, medtem ko je bil pridelek žita vedno nezadosten in so ga morali uvažati iz bolj odaljenih del. Dobava žita je delala tržaški občini v tistih časih sploh vedno velike preglavice, ki so včasih povzročile celo oborožene spopade.

Poleg kmetijskih pridelkov omenja Kandler tudi ribe, sol (seveda le dokler so še delovale mestne, ščedenjske in žaveljske soline) in celo svilo, kar pa je gotovo plod le njegove bujne domišljije, ki jo je imel več, nego je dovoljeno zgodovinarju. Seveda govori Kandler o časih, ko je bil Trst še majhno mesto in sicer manjše, nego je sedanji Koper, zaradi tega ni mogla njegova preskrba povzročiti bogve kakšnih težav.

Pred sto leti, ko je samo mesto štelo že nad 60.000 prebivalcev, je bil položaj seveda popolnoma drugačen. O tej dobi poroča Godina-Verdeljski, da je tržaška okolica pridelovala 50.000 čebrov vina, drugih pridelkov pa komaj toliko, da bi zadostovalo za enomesečno prehrano mesta. Glede obdelane površine zemlje, piše Verdeljski, da se je po nekaterih krajih zaradi razširjevanja z novonasajenimi vinogradi, na primer v Ogradi nad Krajniko, v Beščakovcu za Verdeljskim gričem, pod Grižo (Preklanim hribom) na Civranšču itd. Vsekakor niso okoličani takrat niti toliko pridelovali, da bi se bili mogli preživeti do spomladi.

Pred sto leti so se začeli naši kmetje baviti tudi z rejo svilovprejk, kar nam dokazujejo tudi murve, ki so se tu pa tam do naših dni ohranile; to so pa pozneje zopet opustili. Pred 60 leti so bili kmetje, ki so se pečali s svilogojstvom prave bele vrane. "Kakor nam pripovedujejo stari kmetje," piše naš zgodovinar, "je bilo gospodarsko stanje v okolici nekdanje gotovo bolj ugodno od sedanjega. Pridni in bolj premožni so imeli ne samo vina za-se in za prodajo, temveč tudi žita in sploh še drugih navadnih pridelkov, kakor na primer koruze, fižola, krompirja, za svojo potrebo. Živel so jim prav 'patriarhalno' pod modrim vodstvom starešine, v redu in miru, doma, daleč od mestnega hrupa in pohujšanja."

Moški so nosili pozimi kmeče iz ruske kožuhovine, ki so jih stale od 20 do 30 goldinarjev, torej 20 do 80 tisoč lir današnje vrednosti. Seveda niso si mogli vsi kmetje kaj takega privoščiti; vsekakor pa je večina lahko to storila, kar je tudi važna podrobnost za presojanje njihovega gospodarskega položaja. Tudi okoličanke so imele bogate praznične obleke iz svile in najfinjšega sukna, ki so jim trajale vse življenje. Znale so jih tako skrbno hraniti, da bi človek mislil, da so vedno nove. Zanimalo bo čitatelja, da se je dala pred letom dni nad 80 let stara ščedenjka v taki obleki pokopati.

Zenitovanja so se obhajala zelo slovesno in razkošno—to pa ne velja za dobo pred sto leti, ampak za 50 do 100 let nazaj—in so trajala po ves teden, najmanj pa štiri dni.

"Po temu se vidi," meni pisatelj, "da ob takšnih priložnostih niso okoličani gledali na stroške; in vendar se jim je bolje godilo nego sedanjim; saj kamor koli se človek ozre, opazi le nepopisno revščino, zaradi katere se ljudje neprestano pritožujejo, čeprav se zdaj ne troši

več denar za drago nošnjo in za draga ženitovanja, kakor se je trošil nekdanj."

Vsekakor je naš poročevalec v svoji zgornosti nekoliko pretiraval, ko je opisoval "nepopisno" revščino, ki ga je okrožala.

Propadanje kmetske si Godina-Verdeljski tako-le razlaga: V okolici se število kmetov od dne do dne množi, medtem ko se obdelovanje zemlje, vsled širjenja mesta v okolico, vedno bolj krči. Mesto je tedaj tako rekoč požrlo že obe jako rodovitni Čarbolji, to je ves proti jugu višeci breg od ščedne do današnje bohinske železniške postaje pri Sv. Andreju, velik del sv. Marije Magdalene spodnje, Rocola, Kadina, Vrdele, Kolonje, Škorklje, Rojana in Grete.

Pisec obtožuje tudi sušo in pomanjkanje vodnjakov, kar pa ne more držati, ker ta dva pogoja nista bila nova. Bolj tehten je tretji razlog: bolezen vinske trte, ki je trajala takrat že 20 let.

Kot četrti razlog propadanja poljedelstva navaja pisatelj drobitev kmetij po smrti lastnika,

ALIJA SIROTANOVIČ, NAJBOLJŠI RUDAR JUGOSLAVIJE

Ko je v ponedeljek 27. junija kolektiv premogovnika v Brezi, nosilec prehodne zastave zvezne vlade, navzlic pomanjkanju delovne sile, predčasno izpolnil polletni plan, ki je letos za eno tretjino večji od lanskega, in s tem dosegel novo delovno zmagano, so se vsi rudarji Breze zavedali, da je ta uspeh v znatni meri tudi zaslugi Alije Sirotanoviča, najboljšega rudarja Jugoslavije. Kjerkoli je doslej delal v obratih rudnika Breza, je dosegel naglo zboljšanje delovnega učinka vsega kolektiva, ker je svoje tovariše vselej učil, kako se doseže največja storitev ne le s pridnostjo in vztrajnostjo, marveč tudi s pravilno organizacijo dela, s spretnim postavljanjem min-in hitrim odvozom premoga.

Njegovo ime je danes znano vsem rudarjem Jugoslavije. Na vse strani ga vabijo, da bi pokazal svoj način dela, da bi tekmoval z brigadami drugih rudnikov, zlasti odkar je letos v marcu v tekmovalju med najboljšimi rudarji Breze s svojo brigado nakopal v osmih urah 105 vagončkov premoga, kolikor jih doslej še ni nakopal nihče pred njim. Zadnje mesece je tekmoval z rudarji v Kreki in v Banovici. Svoje mojstrstvo v kopanju premoga pa je znova izpričal prejšnji teden, ko je 20 najboljših brigad rudnika Breze šest dni tekmovalo z najboljšimi brigadami Kreke in Banovici.

Ko je Sirotanoviča brigada petih ljudi prvi dan velikega tekmovalja nakopala 118 vagončkov premoga, tega ni mogel verjeti najboljši banovski rudar Abdurahman Babajić. Naslednji dan Babajić potem, ko je na istem delovnem mestu v osemurnem delu dal vse iz sebe, ostal v rovu, četudi izmučen, da se prepriča, koliko bo izkopal Sirotanovič. In res je naštel celo 120 vagončkov. Vse rekorde pa je Sirotanovič prekosil tretji dan tekmovalja, ko je s svojo brigado v osmih urah nakopal 128 vagončkov, to je več kakor 70 ton ali sedem železniških vagonov po 10 ton. Znova je pokazal, da je res nedosegljiv mojster svojega poklica.

Da pomagajo rudniku Brezi izpolniti polletni plan, so tekmovalci na predlog tovarišev iz Banovici v Kreke podaljšali tekmovalje še za tri dni. Čeprav so se delovni pogoji v rudniku po močnejšem deževju zaradi vdiranja vode poslabšali, so rudarji tudi v teh treh dneh dosegli velike uspehe. Sirotanovičeva brigada je v šestih dneh skupaj nakopala 668 vagončkov premo-

na primer ranjki Anton G. je imel leta 1815 nad 100 čebrov vina. Po njegovi smrti so se pa vinogradi razdelili med sedmero dedičev. Pred dvema letoma se je pa po smrti enega tistih njegov sedmi del zopet razdelil med šest dedičev. Koliko je vsak dobil? In kako bo šlo to naprej?"

Kako je šlo naprej in kam je to prišlo, vemo prav točno: prišlo je do tega, da so danes kmetije, v pravem pomenu besede, popolnoma izginile v tržaški okolici.

Zato so si morali okoličani že pred sto leti začeti iskati druge poklice in zaslužke v vedno narasčajočem mestu. Okoličanke so začele preskrbljevati mesto z mlekom, zelenjavo, cveticami, kruhom (ščedenjke) in s pranjem perila v tistih krajih, kjer je kaj več tekoče vode (potokov).

Moški so postajali zidarji, kamnarji na mestnem tlaku in v velikih kamnolomih nad Sv. Ivanom in industrijski delavci v podjetjih, ki so že pred sto leti nastajala po tržaški okolici in ki jih bomo navedli.

Z ribištvo so se že pred tem bavili Križani, Barkovljani in Kontovelci. Zanimivo je, da v

ščedni, ki med vsemi okoličanskimi naselbinami leži najbliže morja, nikoli ni bilo ribičev; gotovo zaradi tega, ker je to edini pešeni morski breg v okolici in zato zelo ubog z ribami.

Industrijska podjetja, v katerih so se naši kmetje začeli spreminjati v delavce, so bila pred sto leti v okolici naslednja: Tri ladjedelnice za lesene brodove pod Ščitno, in sicer tam, kjer so sedaj plavži; prav na meji med ščedno in Zgornjo Čarbolo velika vrvarna Angeli, že davno zapuščena in v razvalinah; ogromna ladjedelnica Sv. Marka v Zgornji Čarboli, pozneje zapuščena, v naši dobi pa zopet obnovljena, povečana in modernizirana; prav tudi mestna plinarska, pozneje opuščena; v Doljni Čarboli Lloydova ladjedelnica in Strudthofova (pozneje pomolna Strudolf) železarna, zdaj Tovarna strojev d. d. v Verdli Dre herjeva pivovarna in Mahličeva svečarna.

Zanimivo je to, da so se okoličanski kmetje zelo neradi spreminjali v meščane; v tovarne, v trgovine in v srednje šole je prihajalo mnogo več naših rojakov s Krasa, Pivke in iz Brkinov nego iz tržaške okolice in bližnje Istre. "Gospodarstvo."

ga in s tem presešla normo povprečno za 194%. Babajićeva brigada iz Banovici je nakopala 486 vagončkov, Divkovičeva iz Kreke pa 470.

To tekmovalje je hkrati pokazalo, kako uspešno se poslužujejo tudi druge brigade iz Breze Sirotanovičevega načina dela. Nekatere so se kar približale Sirotanovičevemu rezultatu, tako brigada Mile Beširoviča, ki je drugi dan tekmovalja nakopala 120 vagončkov. Celotni rudnik pa je v teh dneh tekmovalja visoko presegel dnevne planske naloge, ker so tudi drugi rudarji tekmovali in čedalje več brigad začelo delati po Sirotanovičevih izkušnjah.

V čem tiči Sirotanovičev uspeh? Predvsem je dober orga-

nizator, ki zna organizirati delo tako, da je ves delovni čas izkoriščen. Razen tega je mojster v miniranju. V 30 sekundah izvrta lukno za mino. Od pravilne postavitve min pa je v največji meri odvisen učinek dela. Če so mine slabo postavljene, je učinek miniranja včasih le pet vagončkov premoga. Sirotanovič pa doseže pri vsakem miniranju 35 do 40 vagončkov. Nedosegljiv je tudi v hitrem podgraevanju delovnega mesta, njegovi pomočniki pa se odlikujejo z veliko spretnostjo pri nakladanju vagončkov. V eni minuti naložijo vagonček za 550 kilogramov.

Sirotanovič je svoje mojstrstvo kot rudar dosegel v nekaj letih dela v rudniku. Doma je iz vasi Oranovo v bližini Breze,

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Zakaj je preskrba z mlekom v Ljubljani pomanjkljiva

Obvezna oddaja mleka in masla je za zboljšanje življenja delovnih ljudi velikega pomena. Ljubljana-mesto prejema mleko iz okraja Ljubljana-okolica in tudi iz nekaterih dolenskih krajev. Obvezna oddaja mleka imajo vsi kmetje, ki imajo več kot dva hektara zemlje, obdelovalne zadruge in državna posestva. Kljub uredbi zvezne vlade o obvezni oddaji mleka in nenehni skrbi najvišjih oblasti, da bi se ta uredba izpolnjevala, pa upravičenci, kakor dojenčki, otroci, bolniki, stari ljudje in najtežji delavci pogosto mleka ne prejemaajo v zadostni količini.

A mleka je na podeželju zadosti in bi ga bilo lahko nekaj celo v prosti prodaji.

Kje je torej krivda, da mleka primanjkuje celo najpotrebnejšim potrošnikom in kam gre to mleko? Aktivisti Osvobodilne fronte iz Ljubljane, ki so odšli na teren z nalogo, da pregledajo, kako poteka odkup, so napravili dolg seznam tistih kmetov, ki jim obvezna oddaja mleka ne diši. Skozi ves seznam, od začetka do konca se vleče beseda velik kmet. A ravno veliki kmetje bi morali mleka največ oddati.

Kam dajejo kmetje mleko, je jasno. aZ drag denar ga prodajajo na prostem trgu ali pa z njim krmijo—svinje.

Za njihovo brezdusno ravnanje pa so odgovorni tudi krajevni ljudski odbori, uslužbenci odkupnih podjetij, krajevnih zbirališč, okrajnih poverjeništev za državne nabavke in okrajnih poverjeništev za trgovino in preskrbo, ki pri vsem tem spijo. Kajti le malo je primerov, da bi bili vaški špekulanti, ki sabotirajo oddajo mleka, kaznovani. Ljubljana je prejela v prvem

polletju letošnjega leta le 44,8% planske količine mleka. Ta številka je dovolj zgovorna priča slabega poslovanja odkupa na terenu. Če bi na primer v okraju Ljubljana-okolica oddali od vsake krave dnevno le dva litra mleka, bi plan obvezne oddaje preseglji. Šaj obvezna oddaja ni tako velika, da bi jo kdo ne zmoget. Tako pa oddajo proizvajalci v tem okraju od ene krave povprečno le picle tri decilitre mleka. Krivda za slab odkup mleka je predvsem v naslednjem:

Nekateri krajevni ljudski odbori še do danes niso dostavili krajevnim zbiralcem mleka plana oddaje in tako v zbiralnicah ne vedo, koliko mleka morajo sploh dnevno oddati in temu ustrezno tudi ne zadolže posameznih gospodarstev. Zato morajo krajevni ljudski odbori plan oddaje takoj dostaviti zbiralnicam mleka.

Tudi tiste mlečne zbiralnice, ki plan imajo, ne vodijo nobene evidence o tem, kako posamezna gospodarstva izpolnjujejo svoje obveznosti. V nekaterih krajih pa nimajo sploh nobenih podatkov o oddaji mleka in ga zbirajo in oddajajo čisto na slepo srečo. Tako je na primer v St. Lovrenca, kjer je kontrola ugotovila, da ima obvezno oddajo 77 kmetov, od teh pa mleka ne oddaja 36 kmetov. Brez vsakršne evidence so sledeči kraji: Turjak, Temenica, Zagradec in Ambrus. V ostalih krajih, ki oskrbujejo Ljubljano, razen Račne, pa je evidence pomanjkljiva.

Ljudski odbori ne nastopajo proti saboterjem, ki mleka nočejo oddati in jih ne kaznujejo. Zato je slabo stanje tudi v mnogih krajih, kjer sicer imajo evidence o odkupu mleka. V Robu

kjer se je pred vojno družina njegovega očeta le s težavo preživljala na majhnem koščku zemlje. Že kot deček ga je vlekel v rudnik.

Ko je po težkih vojnih letih prišel odrešilni dan, se je med prvimi javil, da pomaga obnoviti porušene rudniške naprave in gasiti jamske požare. S svojim prijateljem Stjepanom Bidovičem je ustanovil prvo udarno skupino rudnika Breze. V tej skupini je znal organizirati delo tako, da ni bilo nikoli zastoj. Vodstvo rudnika ga je poslalo v revir Smrekovica, ki je po njegovem prihodu kmalu postal iz najslabšega najboljši.

Čedalje bolj je izpolnjeval svojo delovno metodo, vsi, ki so z njim delali, pa so postali udarniki. V jami Založje je dobil nalogo kopati nov rov. S spretnim miniranjem mu je uspelo, da je njegova skupina še enkrat hitreje napredovala, kakor druge skupine. In ko je bil 200 metrov dolg rov izkopen, ga je vodstvo rudnika že sedmič razglasilo za udarnika. Nato je dobil nalogo ustanoviti prvo delovno brigado. Čedalje bolj je izpolnjeval svoj način dela, ki so ga kmalu prevzele tudi druge brigade.

Ko je letos Partija pozvala rudarje, naj posvetijo vse sile izpolnitvi plana, je Sirotanovič dal pobudo za novo povečanje proizvodnje. Njegov način dela je kmalu prerasel okvir rudnika Breze. V Kreki je pokazal rudarjem, kako je treba delati in kmalu je celotni kolektiv dosegel višjo dnevno proizvodnjo. Pred začetkom tekmovalja v Kreki pa je na zborovanju tamonšnjih rudarjev pozval vse rudarje Jugoslavije, naj z delovnimi uspehi pokažejo obrekovalcem naše države, kako znamo v Jugoslaviji graditi socializem.

Tako je v plemenitem tekmovalju za izpolnitev in prekoračenje plana zrasel iz vaškega mladeniča najboljši rudar Jugoslavije, junak v borbi za uresničenje socializma—Alija Sirotanovič.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

imajo 204 krave, a mleka ne oddajo. V Ponikvah pa oddajajo dnevno samo 10 litrov mleka. Na Grosupljem oddaja od 130 gospodarstev mleko le 21 gospodarstev.

V nekaterih krajevnih odborih je plan obvezne oddaje po posameznih vaseh in gospodarstvih slabo in nepravilno razdeljen. Tako primere morajo na okrajih nemudoma popraviti, da bo vsako gospodarstvo oddajalo mleko po svoji zmogljivosti.

Ljudska oblast na terenu in odkupni aparat morata navedene napake čimprej popraviti. Pri tem jima naj nudijo pomoč množične organizacije, ki naj s prepričevanjem dosežejo, da bodo kmetje v redu oddajali mleko. (Po "Slovenskem poročevalcu")

AMERISKI VOJAK UBIL TRI NEMCE

STUTTGART, Nemčija, 10. sept. — Ameriški vojak Russel Jones iz Fall Diver, Mass., je bil danes obsojen na do smrtni zapor, ker je lani v maju v pijačnem stanju ubil dva Nemca in eno Nemko.

ITALIJA ISCE IZGUBLJENE VOJAKE

RIM, 8. sept. — Italijansko obrambeno ministrstvo je danes obtožilo Sovjetsko zvezo, Jugoslavijo, Poljsko in Albanijo, da še vedno niso poslale podatke o 856 italijanskih vojakov in civilcev, ki so bili "zgubljeni" v teh deželah.

DUHOVNIKI NE SMEJO BITI LOJALNI VLADI

PRAGA, 10. sept. — Vatikan je prepovedal češkim in slovaškim duhovnikom podpisovanje tako zvanih "lojalnostnih izjav" vladi,

Ivan Cankar: MATER JE ZATAJIL

Toplo je bilo in sneg se je tal na strehah; kapalo je dol, in kaplje so se lesketale v soncu. Po cestah so hodili lepo oblečeni ljudje.

Mati je prišla prezgodaj pred kolo. Na velikem prostoru je bilo še vse mirno; okna visoke hiše so se bleščala in včasih se je začul glas učitelja, ki je govoril v šoli z rezkim in zvenelim glasom.

Od daleč je prišla mati; iz vasi je prišla, ki je bila dobre tje — moški škornji, ki so se gahali do kolen — so bili vsi blatni, tudi krilo z zelenimi rožami.

V desnici je imela dežnik in veliko culo, ki je prinesla v njej srajce in par novih škornjev za Jožeta, v levici pa je držala velik robec in v vozlu je bila shranjena desetica, ki jo je bila prinesla za Jožeta.

Mati je bila trudna in lačna, kupila si ni zjutraj nič kruha, zato da je ostala tista desetica cela. Noge so jo bolele, in kašljala je, njen obraz je bil suh, globoke jame so bile v licih. Hodila je po trgu počasi gor in dol in gledala na okna, ki so se bleščala kakor da bi bila pozlačena.

V šoli je zazvonilo; zvonilo je dolgo, in nato je nastal šum in ropot. Iz velikih vrat se je vsuvalo vse polno študentov; najprej tisti mali iz nižjih razredov — kričali so in se podili po trgu; za njimi večji študenti — stopali so bolj resno in visoko. In prišel je tudi Jože v gruči veselih tovarišev.

Ugledal je mater — zelenorožasto kmetiško krilo, visoke blatne škornje, rdečo jopo, na glavi pisano ruto, prevezano z rdečim, in veliko culo in nerodni dežnik.

"Ali ni to tvoja mati?" ga je vprašal tovariš.

"Nisem vas videl!" je odgovoril Jože.

Popoldne sta šla po lepi cesti; vse hiše na desni strani so se praznično svetile; svetle kaplje so padale od žleba in so tolkle veselo ob kameniti tlak. Jože je spremljal mater, ko se je vračala domov. Tiščal se je blizu k nji in jo je držal za roko. Pri srecu mu je bilo, da bi se skrnil in da bi zajokal na glas. Srečavali so ga tovariši in tudi tisti tovariš ga je srečal, ki ga je vprašal pred šolo: "Ali ni to tvoja mati?" Jožeta ni bilo več sram — zaklical bi na glas: — "Glejte, to je moja mati!"

Hodil je zraven matere, na njegovi duši pa je ležal greh in ga je tiščal k tlom, tako, da so bile njegove noge trudne in težke. Hodil je zraven matere kakor Judež zraven Kristusa.

Zunaj mesta se je poslovila in Jože se je bil namenil, da bo pokleknil in da bo skrnil glavo v njeno krilo: "Mati, zatajil sem vas!" — Toda ni pokleknil. Ko je bila mati že daleč, je zaklical za njo: "Mati!"

Mati se je obrnila. "Zbogom mati!" je zaklical in tako sta se ločila. Od daleč je še videl, kako je hodila počasi po blatni cesti; njeno telo je bilo sključeno, kakor da bi nosila na ramah veliko breme.

Jože je šel domov in je sedel na veliko culo, ki jo je bila prinesla mati in je zakril obraz z rokami in je zajokal.

Greh je ležal na njegovi duši, in vse solze ga niso mogle izprati; zdrknile so ob njem kakor ob trdem kamenu...

Dolgo je od tega, in greh leži na njegovi duši, težak in velik kakor prvi dan, in tako je zdaj njegovo življenje vse polno žalosti in trpljenja.

veselica Kluba društev SDD na Recher Ave.

24. in 25. septembra — Tridesetletnica obstoja Slovenskega doma na Holmes Ave.

OKTOBRA

15. oktobra, sobota — Veselica društva Brooklyn št. 135 SNPJ v domu Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St

29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

6. novembra, nedelja — Jesenski koncert Glasbene Matice SND, St. Clair Ave., ob 4. popoldne

20. novembra, nedelja — Predstava dram. zbora "Naša zvečda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je

7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začne v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrtili med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15¼; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

"YANKEE IMPERIALIZEM" NAPADEN V MEXICO CITY

MEXICO CITY, 8. sept. — Govorniki na tukajšnjem Mirovnem kongresu so danes napadli "vojne cilje Zedinjenih držav proti Sovjetski zvezi."

Na konferenci se je zbralo 700 delegatov iz številnih zunanjih držav, ki so odobrvali govornikom, ko so napadli na vojno hujskajoči ameriški tisk, diskriminacijo proti zamorcem, vaticanov ukaz o izobčenju katoličanov itd.

Brazilijski levičarski kongresnik Pedro Bomar je izjavil, da je "Yenkee imperializem" spravi svet na razpotje vojne. Obtožil je Zedinjene države, da so Brazilijo spravile pod direktni napad svojega imperializma z uporabo "ameriških vohunov in tehnikov."

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

\$25 TO ANYONE WHO CAN SMELL THIS OPPORTUNITY!

Uncle Sam is offering \$25 (as many twenty-five dollars as you want) to anyone who can smell this opportunity.

And what a solid gold opportunity it is. It can mean money to retire on. A "money's-no-object" vacation with the little woman. A real start toward that complete independence you want when you and your family get old.

And any person with a nose can enjoy this opportunity. Just follow that nose down to your nearest bank, or place of business — and ask about the big Opportunity Drive.

You'll learn that it's the simplest, safest way ever invented to save money for your old age. For every time you invest \$75 in the Treasury Department's Opportunity Drive, you get back a U.S. Savings Bond worth \$100, in ten short years.

A complete, out-of-the-blue gift of \$25 every time you buy a \$100 Savings Bond just because you were wise enough to smell a real opportunity.

Start your own Opportunity Drive today. Start investing in your future independence. Ask any bank or your boss for details.

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: **Endicott 0718**

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St. HE 2730

Put more opportunity in your future! Invest in U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MISKO KRANJEC OS ŽIVLJENJA ROMAN

MARKO MAGDIČ IN NJEGOVA DRUŽINA

(Nadaljevanje)

Sicer pa zdaj tudi to ni bilo pomembno. Važnejše je bilo zopet, da je bilo pri hiši mnogo dragocenih stvari, in naposled mnogo stvari, potrebnih za vsakdanje življenje: sladkor, petrolej, sol, moka, milo; same stvari, ki so jih tako krvavo potrebovali, a jih niso mogli dobiti že dolgo časa. Potlej so bile pri hiši stvari kakor: porcelanasti krožniki in šklede, lepa viseča

luč, ki bi bila lahko v okras vsaki meščanski hiši, kakih pet kilogramov žebljev, ki se jih je Marko na tihem razveselil, in še mnogo takih drobnarij, ki je sicer življenje šlo mimo njih, a se je zdaj izkazalo, da so potrebne pri hiši.

Sicer pa ni bilo tu kaj storiti. Vse to se je zgodilo in Marko je bil človek, ki je dejstva vedno hladno priznaval. Videti je bilo, da žena sama ne razume, kako se je mogla udeležiti tega in da je povlekla s seboj celo otroke.

"A kdo vam je rekel, da poj-

pec. Petrolej bi potrebovali vsak večer, a so bili brez njega že dolga leta. Kadar je bilo treba svetili, so svetili s krlikovčevimi trskami, ki so jih napravili otroci. Taka svetloba pa je bila obupna, ker je delala velik dim. Tudi milo so uporabljali samo za obleko, za umivanje pa je zadoščala topla ali mrzla voda.

A zdaj je na mah bilo pri hiši vsega dovolj.

Najimnitneje med vsemi se je izkazal Matija. Matija je bil Markov četrti sin, peti otrok. Za eno leto je prišel prepozno na svet, da ga niso mogli poklicati k vojakom. Od vseh pri hiši je imel najbolj samosvoje navade in je bil bolj faksinskega značaja, kakor je oče sam trdil. Naravno je bilo, da se je pri ta-ki revoluciji dobro izkazal. O njem so zadnje čase po vasi

mного govorili, bila je taka podivjana doba in ljudje so postali bojeviti.

Marko je imel Matijo sicer rad kakor vsakega svojega otroka, morda še nekoliko rajši, vendar tega zdaj ni hotel pokazati, ker bi kakšna pohvala z njegove strani fantu lahko škodila in bi se še bolj izpridil. Morda je bil vzrok tudi ta, ker je fant Marka vedno spominjal na njegovo mlada leta, ko je bil sam tako živahen, a je po mnogih bridkih izkušnjah v življenju postal drugačen.

Toliko, da ni Matija postal gospodar pri hiši, ko očeta ni bilo doma. A tudi, ko se je oče vrnil, je bil fant zelo samovoljen; govoril je na široko in se bahal. Otroci, ki so sami bili pri revoluciji, so ga poslušali, da niso niti mignili.

Matija pa je nekega dne

zmanjkalo. Zvečer se ni vrnil in tudi drugega dne ga ni bilo.

Marko je nekaj časa tuhtal o tem pobegu, naposled pa kakor v slutnji šel skrivat stvari, ki so jih prinesli od Žida.

Bila je prava sreča, da je to storil. Dan kasneje so prišli v vas vojaki, da bi delali red. Zastrazili so vas, da ne bi kdo ušel, potlej pa so začeli iskati od hiše do hiše. Vezali so ljudi kakor klavno živino, po dva in dva. Nazadnje so jih po ulicah naveli cele črede in jih v vrsti gnali pred trgovino, kjer so pred dnevi razbijali. Izkazalo se je, da ni bilo hiše, kjer ne bi bili koga povezali.

Marko se je po svojem povratku zopet lotil dela. Zato so ga vojaki našli v delavnici. Nekaj je razmišljal in si požvižgaval. Najprej so vprašali po Matiji. "Kje je Matija?" je ponovil

Marko vprašanje. "Poiščite si ga. Saj ga tudi jaz čakam že tri dni."

Imel je takšno navado, da si je upal včasih pred ljudmi in pred gospodo kaj povedati, kar je bilo slišati nekoliko zabavno. Gospodje so bili vsaj toliko ljudje, da niso ničesar pripomnili k takim besedam, temveč so malce zavahali nosove in molčali. On pa je vselej pomežiknil onim, ki so stali okrog njega.

Tokrat pa se mu ni obneslo. Morda je pozabil, da ti vojaki niso ljudje. To so mu takoj izkazali. Oni, ki je vprašal po Matiji, ga je udaril z vso silo v obraz, da se je Marko zameglilo pred očmi. In posledje je Marko gledal na vso reč zelo resno.

(Dalje prihodnjé)

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Grigorij se je ostro zasuknil in odšel h konju. Prohor se je ognjevitog pogovarjal z Rjabčikovom in Bogatirjevom, ki sta bila pridirjala k njemu. Ko je Rjabčikov zagledal Grigorija, je zamencal v sedlu, nestrpno spodobedel konja s petami in zavpil:

— Pohiti no vendar, Pantelevič! — In ne da bi počakal, da bi Grigorij prišel do njega, je že od daleč kričal: — Hitro jo poberi, da ne bo prepozno. Tamle se nas je zbralo kake pol stotnije kozakov, mislimo jo ubrati proti Helendžiku, od ondudaj pa v Gruzijo. Kaj pa ti? Grigorij je šel proti njemu, tiščal roke globoko v žepu in molče razpehoval z ramami kozake, ki so se tjavdan gnetli v luki.

— Greš ali ne? — je vztrajno spraševal Rjavčikov in prihajal tikoma.

— Ne, ne grem. — Nam se je pridružil nek kozaški starešina. Pozna pot to skozi, pravi: "Meže vas pripeljem noter do Tiflisa!" Pojdimo, Griša! Od tamkaj pa k Turkom, a? Treba se je kako rešiti! Konec se bliža, ti pa si tak kakor riba, odrevenel . . .

— Ne grem. — Grigorij je vzel vajeti Prohoru iz rok in težko, po starčevsko sedel v sedlo. — Ne grem. Čemu neki. Pa tudi malce prepozno je že . . . Pogledj!

Rjabčikov se je ozrl, od obupa in togote zmečkal in odtrgal čop pri sablji: s hribov so drli rdečearmejski strelci. Pri tovarnah za cement so mrzlično zaregljale strojinice. Z oklepnih vlakov so s topovi udarili po strelcih. Pri mlinu Aslanida se je razpočil prvi izstreljek.

— Gremo na stanovanje, fantički, urno za menoj! — je vel razveseljeni in nekako opogumljeni Grigorij.

Toda Rjabčikov je pograbil Grigorijevega konja za brzdo in prestrašeno vzviknil:

— Nikar! Ostanimo rajši tu . . . Na svetu, veš, je tudi smrt lepa . . .

— E, vruga pozeni; Kakšna smrt pa je tam? Kaj pa brbljaš? — Grigorij je hotel v naktajnosti še nekaj reči, toda njegov glas je preglušilo grmeče bobnenje, ki se je razlegnilo z morja. Angleški dread-

nought "Imperator Indije" se je odločil od obale zavezniške Rusije, zdrčal in poslal iz svojih dvanajstpalčnih topov salvo granat. Kril je pamike, ploveče iz zaliva, obstreljeval strelske verige rdeče-zelenih, ki so se valile proti robovom mesta, prenašal ogenj na greben prelaza, kjer so se pokazale rdeče baterije. S težkim skršetom in lajanjem so letele angleške granate čez glave kozakov, ki so se natriji v pristanišče.

Bogatirjev je togo nategoval vajeti, pridrževal počepajočega konja in skozi bučanje strelorjul:

— Nu, kar dobro lajajo angleški topovi! Pa brez potrebe dražijo rdeče! Koristi od njihovega streljanja ni nobene, samo bobnenja veliko . . .

— Naj jih dražijo! Nam zdaj nič mar, — se je zasmeljal Grigorij, spodbedel konja in zajaahal po cesti.

Nasproti njemu je izza vogala pridrvelo v blaznem golopu, tiščoč se k tlom, šest konjenikov z golimi sabljami. Prvemu jezdecu je na prsih kakor rana krvavela rdeča volnena preveza.

OSMI DEL

1

Od juga je dva dni pihal topel veter. Zginil je zadnji sneg spolj. Odgrmeli so spenjeni spomladanski potoki, utihnile stepne zajede in rečice. Ob zori tretje dne se je sapa polegla in nad stepo so se obesile goste megle, od vlage so se zasrebili grmiči prejšnjeletnega bodilja, utonile so v nepreglednem belkastem dimu gomile, grape, kraji, konice zvonikov, nakvišku bodoči vršički piramidastih jagredov. Nad široko donsko stepo se je naselila modra spomlad.

Aksinja se je meglenega jutra prvokrat po ozdravljenju pokazala na pragu in dolgo stala, omamljena od opojne slasti čvr-

FORNEZI
Nove forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govornico slovensko
1193 Addison Rd., UT 1-0396

ŽELIMO KUPITI MAJHNO HIŠO

ENO ALI DVO-NADSTROPNO, MED E. 55 ST. IN E. 79 ST.

Sporočite na
JOHN BOZIH
1008 E. 63 ST.

5 AKROV ZEMLJE

posejane s grozjem se skupno prodaja. Podrobnosti dobite pri lastniku JAMES TENDORI, Middle Ridge Rd., Perry, O., 3. hiša naprej od pokopališča na južni strani. Tel. 3233.

AKO NAMERAVATE PRODATI VAŠO HIŠO

za eno ali dve družini, pokličite nas.
IVanhoe 7646
Realtor

Fino belo grozdje naprodaj

SE PRIPOROČA SLOVENSKI FARMAR.
Podrobnosti dobite pri
MRS. JULIA NOVAK
1377 E. 52 ST.

Dobra kupčija

HIŠA S 12 SOBAMI, V DOBREM STANJU; NA ST. CLAIR AVE.
CENA \$7,500.
Podrobnosti dobite pri
John Kovačič
6603 ST. CLAIR AVE.

stega spomladanskega zraka. Premagala je slabost in omedlečevnost, prišla do vodnjaka na vrtu, nastavila vedrico in sedla na oboj vodnjaka.

Svet se ji je zadel drugačen, čudežno prenovljen in očarljiv. Z bleščočimi očmi je vznemirjeno gledala naokrog in po otročje nabirala gube na obleki. V meglico zavita daljava, jablane v sadovnjaku, zalite s tako vodo, mokra ograja in cesta za njo z globoko izpranimi prejšnjeletnimi kolesnicami — vse se ji je zdelo neznanako lepo, vse je imelo goste in rahle barve kakor obsijane s soncem.

Ped vedrega neba, ki je pokukala skozi meglo, jo je oslepila s hladno sinjino; vonj po prepereli slami in odstajani črnici je bil tako znan in prijeten, da je Aksinja globoko dihnila in se nasmehnila s končki ustnic; sproščena pesem skrajnjaka, ki je prihajala od nekod iz meglenih stepe, je prebudila v njej nezavedno otožnost. Ta pesmica, ki jo je zaslišala v tujini, je poglala Aksinji srce, da je hitreje zabilo, in ji iztisnila iz oči dve drobni solzici . . .

Aksinja se je brez misli naslanjala nad življenjem, ki se ji je vrnilo, in občutila silno željo, da bi se vsega dotaknila z rokami, da bi vse ogledala. Rada bi se dotaknila ribezljevega grma, počrnelega od mokrote, se z licem pritisnila k vejici jablane, pokriti s sivim baržunastim brstjem, rada bi stopila čez podrti plot in odšla po blatu, kamor koli, tjakaj, kjer je za široko livado praviljično zelenelo ozimno polje in se prelivalo v zamgleno daljavo . . .

Nekaj dni je Aksinja preživela v pričakovanju, da bo zdaj zdaj prišel Grigorij, potem pa je zvedela od sosedov, ki so prihajali h gospodarju, da vojske še ni konec, da se je mnogo kozakov po morju odpeljalo iz Novorosijska na Krim, tisti pa, ki so ostali, so odšli v rdečo armado in v rudnike.

Proti koncu tedna je Aksinja trdno sklenila, da pojde domov, tedaj pa je nenadoma dobila spremeljevalca. Proti večeru je stopil v bajto drobčen, sključen možiček, ne da bi potrkal. Molče se je priklonil in začel odpenjati umazan, po šivih razparan angleški plašč, ki je mahdravo visel na njem.

V blag spomin

pete obletnice prezgodnje smrti naše nadvse ljubljene mame

Rose Yager

Svoje mile oči je zatisnila za vedno dne 12. septembra 1944.

Pet let v večnost že poteklo je, odkar Tebe, preljubljena mama, več med nami ni.

Zaman Te iščejo naše oči, zaman poslušamo za Tvoje korake, kruta smrt odvedle je našo mamo, nič več nam ni.

Bridka je naša žalost, čas še ni zacelil naših ran, duh Tvoj pa bo živel do konca naših dni!

ŽALUJOČI OSTALI OTROCI

Cleveland, Ohio, dne 12. septembra 1949.

Uncle Sam Says

"Most every family has a Hope Chest and the smart ones are piling it full of U. S. Savings Bonds. And in that Chest also are many dreams—plans for the future such as security, a new home, a wonderful vacation or education for the children. The beauty of their Hope Chests is that it contains not alone their dreams but the means of fulfilling them as well. Start filling YOUR Chest today by making the safest, most profitable investment you could make, U. S. Savings Bonds. So sign up today for the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bond-A-Month Plan where you bank."

U.S. Treasury Department

— Kaj pa ti, dobra duša, "dobri dan" ne reče, pa se na prebivališče pripravljaj? — je vprašal gospodar in začudeno pogledoval nepoklicanega gosta.

Ta pa je urno slekel plašč, ga otresel za durmi in pazno obesil na kljuko, si pogladil kratko pristriženo sivo brado, se nasmehnil in rekel:

— Oprostite, za pet ran božjih, dobri mož, ali sedanji čas me je takole izučil: najprej se sleci, potem šele poprosi za prenočišče, drugače te ne sprejmejo. Dandanes so ljudje posuroveli, niso veseli gostov . . .

— Kam pa te bomo vtaknili? Vidiš, na tistem živimo, — je že mirneje rekel gospodar.

— Meni je treba ravno toliko prostora kakor pasjemu repu, Vidiš, tule za durmi se bom zvil in zaspal.

— Kdo pa si prav za prav,

dedeček? Begunec? — se je pozanimala gospodinja.

— Viš, viš, begunec, kaj pa drugega. Bežal sem, bežal, do morja pribežal, zdaj jo pa že od ondudaj natihcema krešem, naveličal sem se bežati . . . je odgovoril zgovorni starček in počel pri vratih.

— Kdo pa si? Od kod? — je nadalje poizvedoval gospodar.

Starček je potegnil iz žepa velike krojaške škarje, jih povrtel v rokah in rekel, ne da bi mu z ustnic kaj zginil nasmešek:

— Tole je listina za mojo obrt, prav od Novorosijska sem že prišel z njo, doma sem pa od daleč, celo iz večenskega okraja. Tjakaj tudi grem, ko sem se iz morja napil slane vode.

— Tudi jaz sem Veščenčanka, dedek, — je rekla Aksinja in zarzela od veselja.

— Česa ne poveš! — je zaklical starček. — Vidiš, kje mi je dano srečati rojakinjo! Sicer pa dandanašnji to ni nič tako čudno; mi smo zdaj kakor Judje: razsejali smo se po obličju zemlje. Na Kubanu je že tako: vrzi krepelo za psom, pa boš naletel na donskega kozaka. Povsod so potaknjeni, ne zbereš jih več, kaj jih je pa šele v tleh zakopanih, o teh niti ne govorim. Nagledal sem se, dobri ljudje, vsega mogočega na tem begu. V kakšni stiski živijo ljudje, tega ni moč povedati! Pred večerajšnjim sem sedel na postaji, zraven mene je pa sedela neka plemenita ženska z naočniki in skozi naočnike ogledovala uši po sebi. Te pa so lezle po njej kakor pešadija. Viš, pa ti jo je katero prijela z dvema prstoma in se pri tem tako kremžila, kakor bi v lesniko zagriznila. Potlej začne tisto ubogo uško mečkati, pa se čedalje bolj mrгоди, kar čisto napošev ji spotegne obraz, tako ji je zoprno! Kak drug surovež pa človeka

ubije in še mrdne ne, še z očesom ne trenje. Vpričo mene je bil nek tak junak tri Kalmike potolkel, potlej pa sabljo obrnil ob konjsko grivo, potegnil cigareto, jo prižgal, zajezdil proti meni in pobaral: "Ti, dedek, zakaj si pa kuko izbuljil? Bi rad, da bi ti glavo odbil?" — "Kaj pa misliš, pravim, sinko, Bog te je dal! Če mi glavo odbiješ, kako bom pa potlej kruh jedel?" — Zasmeljal se je in odjahal.

— Človeka ubiti je komu, ki si je že roko umazal s to rečjo, kakor uš strelci. Ljudje so podivjali v revoluciji, — je tehtno primaknil gospodar.

— Resnico govoriš! — je potrdil gost. — Človek ni živina, vsemu se privadi. Vidiš, pa sem vprašal tisto ženo: "Kdo pa ste prav za prav? Če naj po obrazu sodim, se mi zdi, da niste iz preprostih." Ozrla se je po meni in potočila solzo. "Jaz sem žena generalnega majorja Gređihina." Zdaj pa imaš, si mislim, generala, zdaj pa imaš majorja in uši kakor grintava mačka bolh! Pa ji pravim: "Vi, vaša prevzvišenost, če boste,

oprostite mi, svoj zajedalski mrčes takole zatirali, ne boste pred svetim Nikolajem v delom pri kraju. In nohtke si boste vse polomili. Vse obenem jih podušite!" — "Kako le?" — vpraša. Pa sem ji nasvetoval: "Slecite, pravim, obleko, jo pogrnite na trdo podlago pa jih dajte s steklenico." Gledam, okorajži se moja generalica pa za vodno črpalko, gledam, vali ti po srčici steklenko iz zelenega stekla pa tako beštvo, kakor bi jo, reci, že svoj živ dan takajjala! Strmel sem vanjo in si mislil: Bog ima vsega zadosti, spustil je mrčes tudi na blagorodne ljudi, naj se še, reci njihove sladke krvi napijo, da jim ne bo treba ven in ven sesati delavsko krvico . . . Bog ni neumen! Spozna se na svoje delo. Včasih se mu ljudje prikupijo in jim tako lepo vse uredi, da bi si bolje ne mogel človek misliti . . .

(Dalje prihodnjic)

3 OPREMLJENE SOBE, pripravne za pečlarje ali dva moška, se odda v najem.

Vpraša se na
1449 E. 57 St.,
UT 1-2670

Good medicine

DOCTORS WILL TELL you that love is as important to your baby as orange juice or fresh air.

But as the child grows older, the security born of affection isn't enough. He must also have the kind of security that money : : : not riches, but money : : : can provide.

Too often, children grow up without the things they long for : : : the new toy, the nice suit, the hope of a college education. You can bet that their parents didn't plan for them to have to "do without." Often, they just didn't plan.

The only sure way to future security for your family is through regular saving. And there's never been as sure, safe, and easy a way of saving as buying U. S. Savings Bonds : : : regularly and automatically.

If you're on a payroll, join the Payroll Savings Plan. If you work for yourself, join the Bond-A-Month Plan at your bank. And in ten years, every \$3 you've put aside will pay you a very welcome \$4.

Automatic saving is sure saving
U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council